

Že by byl nejasný § 40 odst. 3 (p. 12 na str. 254), nemohu připustiti. Jde jen o ustanovení velmi pružné. Bylo-li však možno dáti ustanovení méně pružné, lze pochybovati.

Pokud se týká § 47 příd. zák., nechápu dobře Se d l á č k o v ý c h pochybností a táži se, jaký smysl dává slovům »nebo způsobem jinakým«. Ostatně se domnívám, že by celé ustanovení bylo autoru jasnější, kdyby si byl přečetl referentovu recenzi spisů C e r m a n o v ý c h ve Sborníku věd právních a státních XI. zejména na str. 324 sl.

Ke konci ještě poznámku: Spisovatel se tuším ani na jediném místě nezabývá rozhodnutími správního soudu, ač se správní soud dosti často zabýval otázkami, které S. podrobuje rozboru. Podotýkám hned napřed, abych neupadl do podezření: Milerád akceptuji, že se z rozhodnutí soudních dovídáme, co jest, a nikoli, co býti má. Než jednak je prakse povolána a nad jiné schopna upozorniti na otázky, které se vyskytly, a vyvaruje nás toho, abychom diskutovali de lana caprina a zanedbávali věci aktuálních; jednak závažnost tribunálu, jakým je správní soud, poskytne hojnou látku k přemýšlení o tom, co býti má. Nejinak, ba dokonce snad i větší měrou, než literární projevy jednotlivcův. K.

T a g á n y i K a r e l, **Lebende Rechtsgewohnheiten und ihre Sammlungen in Ungarn.** — Berlín 1922. — Ungarische Bibliothek, I. řada č. 3., str. 128, 8°. — Známý badatel maďarský vydal č á s t svých dosavadních badání nad právními obyčejí v Uhrách. Nadpis díla hlásá více, než v knize jest obsaženo. Autor v předmluvě již upozorňuje, že má býti jeho pojednání pouze podnětem k další práci v tomto oboru. Obsah knihy rozdělen je ve čtyři kapitoly. V první pokouší se autor o shrnutí literatury světové o právních obyčejích národů. Všimá si i národů asijských, afrických a jiných. Autor uvedl i snahy »Národopisného Věstníku československého.« Jiných však prací českých neuvádí a pomíjí je v celém dalším obsahu. Nezná také publikací polského »Towarzystwa ludoznawczego« a jiných polských prací, ač cituje literaturu ruskou a jihoslovanskou. V dalších kapitolách omezuje se pouze na právo rodinné a dědické. V pojednání o právu rodinném mluví o endogamii, exogamii, o prvotních formách uzavírání manželství, o poměru mezi otcem a dětmi a zmiňuje se také o obyčejí, že zeť byl přijímán v rodinu manželčinu. V této souvislosti uvádí manželství »na pristavkě« na Slovensku. Ke konci druhé kapitoly činí zmínku o organizaci Sippe a nedílu (Hausgemeinschaft). Tu třeba autoru vytknouti, že nezná prací Kadlecových o rodinném nedílu. Nezná ovšem ani díla Kadlecova o Tripartitu.

Ve třetí kapitole autor jedná o obyčejích při pohřbívání,

o ctění předků, čále o formách umělého příbuzenství. Tu upozorňuje na př., že vyskytají se v Uhrách »torlók« neb »dušnok«, což není nic jiného než čeští »dušníci« (Lippert, Sozialgeschichte II., 14). Mluvě o umělých formách příbuzenství, uvádí také »atalikat«, pomínul tu opět zajímavá pojednání Ciszewského a Bruchnalského z polské vědy. Rovněž tak mluvě o pobratimství, obrací se ku vzdáleným národům kavkazským. Poslední kapitola o právu dědickém nepřináší mnoho nového.

Autor pracuje metodou srovnací, upozorňuje na příklady, vyskytující se v maďarském právu obyčejovém. Pracuje však velmi široce, srovnáváje různá vzdálená práva, pomíjíje blízké sousedy Maďarů. A přece je dostatečně známo, třeba by to Maďaři popírali, že mnoho bylo přijato tu od Slovanů. Ne nadarmo Maciejowski přijal ve své dílo o slovanském právu, právo maďarské. Odtud měl autor vyjít a to je třeba autoru vytknouti.

Rr.

Dąbkowski Przemysław, Zarys prawa polskiego prywatnego. Lvov, 1922. — 3. vyd. str. 400, 16°. — V necelých čtyřech letech vychází třetí vydání přehledu soukromého práva polského prof. Lvovské university Dąbrowského. Tato okolnost již svědčí o významu knihy: příručky užíváno jest na všech šesti polských universitách Prof. Dąbkowski netkví na přetiskování jednoho vydání do druhého, nýbrž upravuje a zpřístupňuje látku své knihy formálně i věcně podle svých zkušeností učitelských. Všimněme si některých vlastností této knihy, když celý obsah nelze rozbírat. Již titul knihy nás zdrží: není tu vytknuto, že kniha jedná o historickém vývoji. Titul volen ze stanoviska polského, protože Poláci teprve tvoří svoje dnešní právo soukromé. Čtvero různých zákoníků, platných dnes v Polsku stěžuje tuto práci. Příručka Dąbrowského je zhuštěným obsahem velkého jeho díla o dvou svazcích (z r. 1910 a 1911) o dějinách soukromého práva polského. A to je také její předností: není prvopočátečním náčrtem nebo kompilací. Autor ovládá látku na podkladě studií pramenů, uvádí jasně a srozumitelně, jak jest třeba pro mládež na universitu vstupující, nejhlavnější zásady soukromého práva polského. To je zajisté velkou předností příručky Dąbrowského. Třeba si přečísti jen některé kapitoly, aby ráz knihy byl patrný mna př. § 79. Rozwój prawa spadkowego (vývoj dědického práva) neb § 82. Przelanie spadku (nabytí dědictví; autor tu velmi pěkně mluví o přelévání dědictví, postupu dědictví s otce na syna. Také v našich pramenech se užívá, že dědictví, spadá, že otec o d u m í r á synu majitele.). Autor také zavádí ve svém díle novou právní terminologii polskou (na př. puścizna),